

SETMANARI REPUBLICÀ CATALÀ

Els treballs se publiquen baix la sola i única responsabilitat dels autors. No's retornen originals

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER D'EN PRIM, 201

Sotscripció: Un mes, 50 cènts. Número solt, 10 cènts.
ANUNCIS, INTERCAL'LATS I REMITITS
Preus convencionals

La darrera crisi

Per fi ha quedat resolta, encare que aparentment.

Ja tenim govern de concentració amb ministres assembleistes i catalans.

El què no tenim, és un ministeri que sigui fidel reflexe de les bases de l'Assemblea, car l'única promesa feta pel nou president és la que's faràn unes eleccions veritat, amb tota puresa.

D'extremes tant essencials com l'autonomia de les regions i les alcaldies de R. O. sols se'n parla vagament.

I de la reforma de la constitució i de l'esperada amnistia, res; ni una paraula.

On és, doncs, l'ansiada renovació tant preconitzada pels homes de la Lliga?

Què s'han fet les bases de l'Assemblea?

Es que's concretava tot a obtenir quelques carteres de ministre?

Nosaltres creiem que la finalitat de l'Assemblea es dirigia a un punt més elevat que'l de servir de puntal a la desmembrada monarquia. I és per això que no podem aixecar les campanes al vol en senyal de victòria, com ha fet la Lliga.

Ans al contrari, creiem que una traïció com aquesta deu pagar-se amb el despreci als traidors, i en aquest sentit estem disposats a fer

chor a tots els actes de protesta que es portin a cap per a demostrar que la solució donada a la crisi no encarna els anhels del país, puix que la renovació no's veu per enlloc.

Còm pot significar esperit renovador un govern amb en La Cierva, l'home funest per excel·lència, la figura principalíssima en el què té de simbolisme tràgic l'any 1909; amb l'Alcalá Zamora, polític anticatalà que tant se distingí per ses campanyes en contra de la Mancomunitat de Catalunya, i presidit per un home de tant poca empenta com en García Prieto?

Per això tremolaren les esferes i el poble estigué a punt de jugar-se la vida en sagnant revolta el dia de la magna Assemblea del 19 de juliol? Per a constituir un govern d'homes funests i satisfer de pas les ambicions de la Lliga, donant a l'ensens ocasió al pseudorepublicà senyor Rodés, de fer vot de fè monàrquica, se va moure tal xivarri?

Ha triomfat el maquiavelisme de la Lliga i la desaprensió d'en Rodés; però'l poble, que pren nota de tot, en el dia de la revisió de valors, decretarà el càstic merescut.

No oblidem que'l nou ministeri, si no ha tingut la virtut de reflexar els desitjos de l'opinió, ha fet el miracle d'unir les esquerres en admirable llaç, per a donar la batalla a tot lo vell i caduc i acabar d'una vegada amb les desercions i maquiavelismes, impropis de pobles que aspiren a viure en harmonia amb les corrents modernes.

ELS HOMES FUNESTOS

¡Mireu-los!

Avui deuen tenir lloc les eleccions per a concejals. Avui els ciutadans, fent cada hù un bon exàmen de consciència, depositaràn llur vot en els comicis, patentitzant la seva voluntat per algùn dels homes abnegats que en aquest dia es barallaràn per a poder-se sacrificar pel poble.

¡Oh, els nostres abnegats! ¡Mireu-los agrupats en els dos bàndols turnants, rojos per la febre que'ls consum, perseguits per l'insana concupiscència d'ocupar un lloc d'honor!..

¡Mireu-los còm ajunten voluntats empleiant tots els medis, des de la persuasió fins a la menassa per a aconseguir llur ambició!..

Són els de sempre: els d'abans i els d'ara; els mateixos homes, els mateixos procediments, les mateixes ambicions o negocis.

No sé si'l caciquisme és un mal que creix per ell mateix o per culpa del poble que'l consent.

¿Opinió pública? ¿Democràcia? ¿Administració?..

Analitzem els dos bàndols.

En un hi veiem la representació veïla de lo vell, sense hipocresies ni paliatius; el caciquisme descarnat dels trenta últims anys Homes fracassats, acusats de malversadors, devots de Sant Roc gloriós; homes que no's presenten a la llum del dia, que no porten programa nou; gent sens ideals, ni fè, ni vergonya política, autors de l'atràs material i moral de nostra vila; ni esma tenen de presentar-se en un miting públic per a exposar els seus plans, els seus desitjos; treballen a l'ombra com les òlives; representen al centralisme, a l'extrem d'un dels seus tentàculs.

¿Pot haver-hi a Granollers, un granollerí que en un bon exàmen de consciència's proposi votar-los? ¿On són els plans a seguir?.. ¿On són les normes que han de regenerar-nos?.. Per a governar com abans, més valdria que's quedessin a casa.

Inspeccionem l'altre bàndol. Porten una bandera política. El seu nom, és d'esquerra; els ideals que diuen professar, són bonics: l'autonomia i la democràcia.

Però, podem tenir-hi confiança?.. Podem confiar en les paraules ampuloses d'aquests

FERRER

SASTRE

Ex-fallador de la Sastreria New-York

PELAI, 34, 1.º, 2.º : BARCELONA

L'especialitat d'aquesta casa consisteix en el bon gust en els genres, en el tall perfectonat i en la confecció acurada

Consultori per a enfermetats dels nens

i medecina en general

de

Ramón Coma i Roca

Metge forense

Ex alumne intern dels Hospitals i de la Facultat de Medecina

Carrer d'Anselm Clavé, 30, 1.º

Café i Restaurant

de la

Estació de M. Z. A.

a càrrec de

Manuel Argemí

Se serveixen coverts des de 2'50 pessetes
Vins i licors de totes classes

Servei a domicili : Preus convencionals
Serviment esmerat a l'arribada dels trens

VENDA DE GEL
en tot temps de l'any

homes que en hores de demostrar els seus ideals, sens tant sols haver-se de sacrificar han desertat, no han encarnat la voluntat popular, han subvencionat a gent inepte per a ensenyar, no han fet cap estat de comptes i han seguit els mateixos procediments dels altres sens pensar en la Democràcia i han cregut més als de Madrid que als de casa?

Fan el mateix en l'administració?

Heus-aquí els nostres dubtes. Si fossin gent sense fè, aviat hauríem triat; hauríem escollit la candidatura de la que suposem honrada administració, perquè almenys sabríem que'l nostre vot no portaria a cap malversador a la caixa comunal; però dubtem, desconfiem dels nostres abnegats, pot-ser perquè estem segurs de nosaltres mateixos.

I al veure'ls córrer amb aquest neguit, al veure'ls treballar amb aquesta frisança, penssem que pot-ser no és solament l'amor al poble'l que'ls fa córrer i'ls fa treballar.

XACÓ

Talonaris per a la Rifa de Nadal
en l'impremta d'aquest periòdic

En Marcelí Domingo

Per fi ha sigut llibertat en Domingo. L'home auster, el polític honrat, el diputat digníssim ha pogut, per últim, posar els peus en ferm, a les escales de la Porta de la Pau, de Barcelona.

Ha sortit de l'empresonament, com era d'esperar, més enfortit, més entusiasmat i disposat a continuar les vibrants campanyes, are més que mai, en contra d'aquest odiós règim, que per a vergonya d'alguns desertors d'última hora, ens veiem condemnats encare a sofrir.

Al saludar la llibertat del nostre diputat, del diputat del poble, RENOVACIÓ, que tant s'ha distingit donant acollida a ses fortes i justes campanyes de moralitat i justícia, no pot menys que expressar la seva joia pel seu deslliurament, a l'ensems que oferir-li, encare que modestament, llurs planes, i l'adhesió personal de sos redactors per a la defensa dels sacrossants ideals, que, a no tardar gaire, han de redimir al poble, dels sacrificis i de les injustícies que a totes hores està sostinés.

PINZELADES

XIII

Volia presentar-me per a conceller; tenia ja treballat el districte i un amic meu d'infantesa m'ho ha tret del cap. En principi dubtava, a pesar de regonèixer desinteressat el seu franc consell, més a la fi he optat per desistir del meu propòsit i quedar-me a casa, amb tot i comptar amb un triomf assegurat i doldre'm molt, però molt, deixar a la Pubilla sense la meva cooperació abnegada, fruit del sacrifici que anava a fer i que tant bé li vindria.

Jo portava un programa monstre. Estava del tot d'acord amb els parlamentaris; tenia mig emparaulada una màquina *caja registradora* per a ca la vila i el sastre ja m'havia prè la mida per un trajo negre de gran gala, que me l'hauria posat els dies de solemnitat.

Havia escrit a un amic meu, de sang blava, amb el que hauríem gestionat l'acabament del pont de la riera, i m'estaven imprimint un mètode, original i contundent per al ressorgiment dels pobles; amb això's pot suposar com, baix la meva propia direcció, hauria avençat Granollers, baix tots els aspectes.

D'acord amb el meu mètode, estava estudiant un projecte per a la ràpida instauració d'escoles graduades i d'arts i oficis; de biblioteques públiques i de cooperatives obreres, també públiques, que vinguessin a ésser un remei a la malura actual que'n pateix tot-hom: a les *sub-sistencies*.

I una segona *influencia*, que's tuteja amb el germà d'un cosí valencià del secretari particular del ministre de la guerra nou, *influencia* que vareig conèixer a la *Villa del Oso* en uns funerals que's celebraren en sufragi d'un parent de la dona d'un amic d'ell, hauria treballat perquè's designés a aquesta vila per a allotjament del nou regiment d'artilleria, per al qual se hauria de construir una gran caserna — que vol dir Cuartel — amb lo quai se donaria vida i demés al nostre poble.

Apart de que hauria fet content a tot-hom; i, el què té més mèrit, sempre dintre la llei, que per a mí hauria sigut més sagrada que un embut sagrat. Hauria convertit en un fet els propòsits de regularització del treball en el seno de la població. Per a les dones hauria establert doble reguladora i àdhuc hauria desenrotllat un cert problema feminista que, segons opinió d'alguns que'l coneixen, no aniria malament.

Tots els anys, fundada per mí, funcionaria,

durant els dies de la Festa Major, una tómbola benèfica en favor de les viudes dels concellers colegues d'un servidor que morissin víctimes del pesat treball que porta'l càrrec.

En el càs de no haver hi mortalitat, se crearia una renda per a la vellesa dels mateixos concellers, cosa que, naturalment seria per tots molt considerada.

Més, per damunt dels meus propòsits de sacrificar me i del meu abnegat carinyo per a aquesta vila, on per primera vegada vaig veure la llum del sol i altres menes de llums, hi hà el senyor rector que'm miraria malament el dia que, per culpa d'algún company exaltat, li retiressim les subvencions.

Ademés, hi hà un cunyat de la meva *senyora* empenyat en que tindria de fer lo arquitecte municipal, i alguns compromisos contractats, a canvi d'alguns vots que m'havien promès; alguns altres que també n'havia contret el *quefa* i el tenir de renunciar als honoraris que, fruit del meus treballs, puc percibir de la Municipalitat i que hauria de prescindir-ne (cosa que, tot plegat i ajuntant-hi ademés que'l sacrifici de deixar-me elegir me costaria alguns duros) m'ha fet desistir de donar el meu nom per a barrejar lo entre'ls que van a la salvació de la vila volguda.

Per tot això i per a evitar la xafarderia dels periòdics, que'm posarien en evidència la meva vida pública i privada, des del llevar-me al anar-me'n a dormir, mato les meves il·lusions de bon governant, i'm concreto a exposar els meus propòsits, que en menys d'un any m'haurien donat dret a que un buste de la meva persona fet de pedra marbre s'alcés altiu al mig de la plaça gran, feude actualment d'uns escombriaires als quals hauria fet comprar una regadora perquè no m'enbrutessin el físic amb la pols.

LOY

NOSTRA MISSIÓ

Tanca'ls ulls i pensa:

Que en l'espai en el que estem sospesos, hi volten milers i milers de planetes, la major part d'ells molt més grans que la nostra Terra; més encare, altres milers de sols, com del que nosaltres rebem la llum.

Pensa en l'immensa distancia que'ns separa d'aquests planetes, als que ni veiem, i pensa també lo llunyà que han d'ésser eixos sols que,

tenint cada un d'ells tanta força com el nostre; no'ns arriui fins a nosaltres la claror que d'ells emana.

Quant a ulls clucs t'hagis donat compte de l'immensitat d'aquest espai on hi cap tanta grandesa, fes-te càrrec del què vol dir la paraula *infinit* i obra'ls, mira enlaire, i digues: aquest blau que'm volta no te fi; l'espai és, més que gran, immens: l'espai, és infinit!

El nostre planeta, ficat en aquest espai, és, relativament, molt menys que un invisible granet de sorra tirat dins l'immensitat del mar.

Davant de tanta grandesa, que és, doncs, l'home? — te preguntaràs — I veuràs com som menys que res.

Mirant als homes des d'aitals altures, els veuràs a tots iguals; no podràs dir, aquest és gran, l'altre és petit, el de més ençà és ric, el de més enllà és pobre.

Te passarà'l mateix que davant d'un eixam d'abelles, que no sabries conèixer quina d'elles és la reina. Te semblarien totes iguals.

I si tornes a preguntar-te:

Quina és la missió de l'home, durant sa petita estada a la Terra?

Veuràs com, segons ell, la d'ésser gran, per a ésser admirat dels que no estàn a més altura que ell i ésser ric per a gosar, d'acord amb la seva degenerada manera d'ésser

Més jo, cada vegada que'm faig semblant pregunta, m'he de recordar del què, quan petit encare, un dia vaig llegir, per a quedar-se'm sempre més gravat a dins del front:

«Un fraternal amor, és l'únic sentiment que pot aplacar l'instint inhumà que encare impera. Sol's així, seguirem l'obra magna de la natura, que és nostra única missió.

S. H.

NOVES

PER A LA «COALICIÓ». — A fi i efecte de que'ls electors sàpiguen, políticament, a qui voten i creient interpretar els desitjos del poble, ens permetem demanar a la «Coalició Lliberal Demòcrata Autonomista» que en el miting d'avui se fassi una definició clara i categòrica referent a la tendència que cada un de llurs candidats representen en les tres de que, segons indica son títol, se compon la coalició.

I, tenint en compte que, al dir dels més acèrrims defensors de la Coalició, la major part dels votants perteneixen al republicanisme, no serà per demés que's diés quins són els que, dins del consistori, representaran aquest matí de la democràcia.

Creiem produiría molt bon efecte a l'opinió i de passada sabrien els electors en favor de quina idea emeten el sufragi.

Serà atesa la nostra súplica?

ELS CANDIDATS. — Les candidatures que presenten els dos bàndols polítics que's

disputen el predomini a l'ajuntament, estàn integrades pels següents noms:

Districte primer: Domènec Jonch Elías, Josep Marimón Garriga, Manuel Pagès Ramis per la «Coalició Lliberal Demòcrata Autonomista»; Joan Robert Picarín, Domènec Daví Güell i Esteve Camillo Mustarós, per l'«Acció Granollerina»

Districte segon: Albert Murtra i Canet, per la «Coalició» i Jaume Serra i Dachs per la «Acció»

Districte tercer: Jaume Estrada Bellavista i Climent Algueró, pels primers, i Jaume Xuclà Parramón i Pere Roig Juvany, pels segons.

Han sigut ja regidors, els senyors Jonch, Robert i Camillo. Aquest últim no va arribar a prendre possessió del càrrec, per causes de tot-hom conegudes.

Ho són encare, els senyors Pagès i Estrada.

COCA I AIGUARDENT. — Un dia se'ns va censurar perquè diérem que hi havia electors que's venien el vot per un plat d'arroç i que àdhuc algú votava quelcom *alegre*...

Aquest dematí, en les oficines electorals, el mateix en les del partit de dalt que en les de baix, hi haurà gran quantitat de coques i aiguardent

No cal fer comentaris.

AL RETRAIMENT. — La «Joventut Nacionalista» d'aquesta vila ens fa saber que, en junta general extraordinària, celebrada el dia 8 del corrent, tenint present que en l'actual campanya electoral no's lluita per cap ideal polític necessari per a una bona administració i tota vegada que amb el poc temps d'estar constituïda no està preparada per a una activa campanya, acordà, entre altres assumptes, no sortir del retraiment en que s'ha col·locat i que ja té marcat per endavant, en quant a política local se refereix. De totes maneres, recomana als seus associats que votin als candidats que tinguin més esperit de catalanitat.

UN TELEGRAMA. — Amb motiu de la lliberació d'en Marcellí Domingo, el campió il·lustre del republicanisme, s'ha cursat el següent telegrama:

«Marcellí Domingo: Aviñó, 8: Barcelona. »Foment Republicà Català us felicita, encoratjant-vos tot solidaritzant amb vostres enèrgiques campanyes. — TURU.»

PROGRESSANT. — Com ja hauràn vist els nostres llegidors, havem comprat un vestit nou a RENOVACIÓ, el què és igual, una capsalera de la qual n'és autor el nostre volgut company de redacció en Joan Cuclí.

Igual que'ls pares, que disfruten quan se vesteix d'home per primera vegada el seu fill, nosaltres ens sentim joiósos al veure RENOVACIÓ, que ve a ésser un fill nostre, amb aquesta reforma; demostració palesa de que viu progressant i ben lluny de morir d'anèmia, com alguns s'han atrevit a suposar.

Organitzarem are de poc una subscripció a benefici de les víctimes del poble pels successos d'Agost, que'ns va cabre l'honor d'ésser el nostre un dels periòdics de fóra que més va recaudar, per a aital objecte, demostració evident de que's considerava la nostra tasca. Dies passats publicarem un nombre extraordinari, i avui, com deiem, millorem la publicació amb la nova capsalera i ja s'estàn acabant les obres en el local on dintre de poc hi quedarà instal·lat el nostre centre.

Tot això reflexa'l progrés del nostre orgue i prova que les seves doctrines són escoltades.

Que se n'enterin els que, per lo que sigui, pregonen la pròxima mort d'aquest partit que fem els nois de RENOVACIÓ; que, are per are, no vol deixar-se estimar per altres partits de anomenada.

L'ESTALVI. — Durant la prop passada setmana, la sucursal en aquesta vila de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, ha rebut, per imposicions, la quantitat de pessetes 24,395'15 i n'ha pagat, per a reintegros, 22,068'16; havent obert nou llibretes noves.

COM CADA ANY. — Es vergonyós el què ve succeint amb el Cementiri Civil de la nostra vila.

No hi hà cap any que per la diada de difunts se deixi de presenciar, per un o altre granollerí, l'abandó a que està sotsmés aquell lloc sagrat dels lliurepensadors.

Aquest any, a l'intentar visitar-lo uns amics nostres, es trobaren amb el cas vergonyós de no poder satisfer sos desitjos, per haver trobat la porta d'entrada tancada.

Interrogaren al sepulturer sobre aquest punt, contestant-los aquest que ignorava'l perquè ho estava.

Es que pot ser no són dignes de respecte les despulles dels que són enterrats civilment, que fins estiguin privats de rebre en ses tombes el tribut pietós de ses famílies?

Es un cas que, per lo molt que's ve repetint, entenem que valdria la pena de que nostres autoritats se n'ocupessin.

No és veritat, senyor alcalde?

FOOT-BALL. — Segueix en el «Camp de Sports», la prova per al concurs «Copa Granollers». Diumenge passat va jugar amb l'equip local l'«A. D. Canigó», de la capital, que's va apuntar tres *goals*, contra dos els de casa nostra.

Cada vegada va augmentant la concurrència a aquests interèses ants partits de fut-bol.

CASINO DE GRANOLLERS. — L'Agrupació Artística d'aquesta societat, està ultimant els assaigs d'«Els savis de Vilatrista», obra d'en Santiago Rusiñol, que serà representada amb tota mena de detalls i baix el següent repartiment:

Don Tomàs, Fèix Rovira; Donya Gertrudis, Florentina Vendrell; Plini, Amadeu Barbany; Marcela, Anita Mestres; Julia, Dolors Marsal; Doctor Dalmau, Amador Garrell; Enric, Nicolau Golina; Senyor Pascual, Josep Garrell; Don Sever, Pere Terrades; Canonge Magistral, Josep Terrades; Don Gumersindo, Josep Sala; Jove primer, Pere Iglesias; Jove segon, Jaume Tañias; Jove tercer, Esteve Sarroca.

La cooperació que, com se veu, prestaràn a aquesta representació actius de tanta valúia com les que figuren en el repartiment i la notable direcció sots la qual serà posada en escena, fan creure que'ls que diumenge vagin al «Casino» passaràn una vetllada agradable.

Se desitja llogar una casa de baixos i pis, pagant-ne de 4 a 5 duros al mes.

Raó: Oficina de Telègrafs

IMP. DE E. GARRELLA : GRANOLLERS

BANCA I BORSA

CLAVÉ, 34
GRANOLLERS

Operacions de Banca de totes classes : Negociació i cobro d'efectes de comerç : Emissió de Xecs : Ordres de Borsa : Negociació i cobro de Cupons

Ferràn Palau S. O.

Corresponsais del Banc de Barcelona (Sucursal 1) i del Banc Hispà Americà

Restaurant **Casanovas**

Se serveixen coberts i a la carta
Habitacions amoblades pera families
Banys : Llum elèctrica

Teléfono 2-3-4-0

Rambla del Mig, 3 (Davant del Teatre Liceo)
BARCELONA

Carruatjes de lloguer d'en **Fortunat Casademunt**

**SERVEI INMILLORABLE
PREUS ECONÒMICS**

Prim, 55 : Granollers

Disponible

Fàbrica de Estoigs i Mostruaris de totes classes

Josep Terraza

(Abans Gari)

Plateria, 35 : BARCELONA

España Vitalicia

COMPANYIA DE SEGURS SOBRE ENFERMETATS

Metge Representant : DON ALFRED CANAL

TAULA DE SUBSIDIS

Categories	PRIMES		SUBSIDIS DIARIS			SUBSIDI DEFUNCIÓ
	De 10 a 42 anys	De 42 a 55	Medecina	Ciruj. Major	Ciruj. Menor	
1. ^a	0.60	0.95	1.50	1.50	1.00	12.50
2. ^a	1.10	1.35	3.00	3.00	2.00	25.00
3. ^a	1.60	1.85	4.00	4.00	2.50	35.00
4. ^a	2.10	2.60	5.00	5.00	3.00	40.00

NOTA IMPORTANT : El subsidi per defunció pot augmentar se fins a 200 ptes. satisfent una sobre-prima de 0'20 ptes. cada mes.

SASTRERIA I NOVITATS

DOMINGO JUBANY

Carrer de Sta. Agna, 22, 1.º
BARCELONA

Las Novedades

Clavé, 8 : Granollers

Camises, Corbates, Gorres, Tirants, Lligues, Genres de punt, Roba blanca de Senyora, Céfrs, Gemelos, Toballos, Manteleria, Paraigues i Perfumeria

Els que vesteixen a la moda, compren a n'aquesta casa

E. Vergés Bartolí S. en C.

Articles de novitat per a senyora
Especialitat en Bruses i Brodats

Carrer d'en Fontanella, 17 : Barcelona

SASTRERIA

de

J. Sitjes Freixas

Gran assortit en trajos de llana i fil

Preus baratissims

Plaça Major, 27

Olis minerals

Majó i Planas

Carrer del Vidre, 2, pral.

BARCELONA